

LOPPURAPORTTI

Yli-lin kyläasiamies –hanke

1.11.2002 – 25.2.2004

Yli-lin Taajaman Teemaryhmä ry

Piia Kiuru
26.5.2004

JoMMa ry

1 HANKKEEN TAUSTA JA LÄHTÖKOHDAT

Yli-lin kunta on maatalousvaltainen, kylistä koostuva kunta modernin teknologiakaupungin läheisyydessä, mutta liikenteen valtaväylien ulkopuolella. Se on JoMMan toiminta-alueen maatalousvaltaisinkin kunta, missä perinteinen jokivarsien ja uudistilojen kautta syntynyt kyläasutus on asutusrakenteen perusta. Maaseudun elinkeinorakenteen raju muutos on koetellut myös Yli-litä. Asukkaat käyvätkin yhä enenevässä määrin työssä muualla tai harjoittavat maatalouden sivuelinkeinoja, joista yksi tärkeimpiä on poronhoito.

Kunnassa oli v. 2002 lopussa 2315 asukasta, joista yli puolet asui sivukylillä. Kylät ovat keskittyneet jokivarsiin, ja ne sijaitsevat kohtuullisten etäisyyksien päässä toisistaan sekä kirkonkylästä. Kylistä on tullut ennen kaikkea asuinympäristö, jonka viihtyvyyden merkitys korostuu jatkuvasti. Kyliin muuttavien ja siellä asuvien asukkaiden tärkein maalla asumisen syy on rauhallinen, lapsiperheille sopiva ja luonnonläheinen elämäntapa ympäristöineen. Kylien sijainti ja olemassa olevat yhteistyöverkostot tarjoavat kylärajat ylittävälle yhteistyölle hyvät puitteet. Kylien asukkaiden omaehtoinen, paikallinen yhteistyö ja toiminta onkin elinvoimaisen maaseudun perusta.

Kylien kehittämistarve tiedostettiin Yli-lissä jo 1990-luvun puolivälissä, jolloin mm. laadittiin Yli-lin Jakkukylän (tavoitteena maiseman- ja ympäristönhoidon kehittäminen, jokivarren hyödyntäminen) ja Yli-lin kylien kehittämisprojektin suunnitelmat. Ennen kyläasiamieshanketta kirkonkylän ja sen lähialueiden kylätoimikunta Yli-lin Taajaman Teemaryhmä oli toteuttanut tietotuvan ja Ahvenniemen virkistysalueen kunnostuksen ja Leuvan kylätoimikunta "Leuvan kylälle kohennusta ja koulutusta" -hankkeen. Yleisesti ottaen Yli-lissä on kuitenkin ollut vähän kylien kehittämishankkeita, vaikka se on JoMMan toimialueen kunnista vahvimmin maaseutuasumiseen painottuvia kuntia ja ykköstkialueella sijaitsevana rahoitustakin erilaisiin kehittämishankkeisiin olisi mahdollista saada enemmänkin.

Ennen kyläasiamieshankkeen käynnistymistä kylätoiminnassa oli tapahtunut passivoitumista ja väsymistä talkootöihin. Kylien passivoituminen oli hankkeen alkaessa suurimpia Yli-lin kunnan kehityksen jarruja, onhan kunta ja sen maine yhtä aktiivinen ja myönteinen kuin sen asukkaat. Taholle, joka toimisi kylätoiminnan koordinaattorina ja uusien mahdollisuuksien etsijänä, oli selvä tarve, koska muuten toiminta olisi jäänyt liikaa vaihtelevan vapaaehtoisuuden varaan. Tässä valossa nähtiin, että Yli-lin kylät tarvitsevat selvästikin aktivaattorin, joka valaisi uskoa asukkaiden tulevaisuuskseen ja esittelisi heidän omaehtoista toimintaansa tukevia mahdollisuuksia.

Palkatusta kyläasiamiehestä on saatu eri puolilla maata erinomaisia tuloksia (esim. Utajomma ja Livon kylän kehittämishanke Oulun kaaren seutukunnassa). Kyläyhdistykset olivat todenneet tämän toimintamallin sopivan parhaiten myös Yli-lihin. Kyläasiamieshanke sai myönteisen vastaanoton myös luottamuselimissä, mikä näkyi myös siinä, että kunnanvaltuusto myönsi välittömästi hankkeen esille tultua Taajaman Teemaryhmälle 10 000 euron korottoman lainan hankkeen toteuttamiskuluihin sekä lisälainan 7 700 € kesällä 2003 viivästyneiden maksatusten takia. Jo toukokuussa 2002 kunnanhallitus oli luvannut asiamiehelle toimitilat kunnan tiloista.

2 HANKKEEN ORGANISOINTI

Hankkeen hakijana ja hallinnoijana toimi Yli-lin Taajaman Teemaryhmä ry. fyysisesti kyläasiamiehen toimipiste sijaitsi Yli-lin kunnanvirastolla. Kunta luovutti nämä tilat vastikkeetta hankkeen käyttöön. Hankkeen johtajana toimi Aatos Manninen ja vetäjänä (kyläasiamies) Piia Kiuru. Hankkeen palkanmaksu-, kirjanpito- ja muista taloustehtävistä vastasi Marketta Manninen. Mukana olevia kyläyhdistyksiä olivat Karjalankylän maaseutuseura, Jakkukylän maa- ja kotitalousseura, Leuvan kyläyhdistys, Tannilan kyläyhdistys, Yli-lin Taajaman Teemaryhmä ja Pahkala-Kollaja Kylätoimikunta. Ohjausryhmään kuuluivat Hilkkä Männikkö (Karjalankylän maaseutuseura), Ari Ylipahkala (Pahkala-Kollaja Kylätoimikunta), Sisko Sipola (Tannilan kyläyhdistys), Timo Räihä (Leuvan kyläyhdistys), Eeva-Liisa Jurvakainen (Jakkukylän maa- ja kotitalousseura), Aatos Manninen (Taajaman Teemaryhmä), hankkeen vetäjä Piia Kiuru, Tauno Laurila (JoMMA), Kukka Kukkonen (TE-keskus) ja Ahti Pietilä (Yli-lin kunta). Hankkeen toteutusajankohta oli 1.11.2002 – 25.2.2004. Hankkeen kohdeyhtymänä olivat kaikki Yli-lin kylätoimikunnat ja -yhdistykset sekä yksityiset kyläläiset.

3 HANKKEEN TAVOITTEET

Hankkeen tavoitteena oli luoda prosessi, jonka avulla kunnan asukkaat voisivat vaikuttaa jatkuvasti ja tietoisesti kunnan tasapainoiseen kehittämiseen, kylien asumisviihtyvyyden, palvelujen ja elinkeinojen kehittäminen sekä asukkaiden kannustaminen omaehtoiseen ja aktiiviseen kyliensä ja elinkeinonsa kehittämiseen. Tarkoituksena oli luoda edellytyksiä kunnan asukasluvun kasvattamiseen, nykyisen yritystoiminnan säilyttämiseen ja uuden syntymiseen muun muassa kyläsuunnitelmien, verkostoitumisen ja uusien kehittämishankkeiden avulla.

4 HANKKEEN KESKEISIMMÄT TOIMENPITEET, TULOKSET JA VAIKUTUKSET

Kaikki hankesuunnitelmassa mainitut toimenpiteet toteutettiin hankkeen aikana. Ainoastaan ympäristöhoitosuunnitelmat jätettiin toteuttamatta sellaisenaan, koska näimme järkevämmäksi ympäristöä vastaavat asiat kyläsuunnitelmiin.

Tiedotus ja markkinointi

Heti hankkeen käynnistyttyä tehtiin hanke-esite, joka jaettiin kaikkiin Yli-lin koteihin. Samalla meni kutsu hankkeen tiedotustilaisuuteen, joka pidettiin kunnantalolla 28.11.2002. Samoihin aikoihin saatiin hankkeelle myös omat www-sivut kunnan nettisivujen yhteyteen.

Muita tiedotuskanavia olivat kyläillat, pitäjäpäivät, messut ym. tapahtumat, www-sivut, paikallislehti Rantapohja, koteihin jaettavat tiedotteet (suorajakelu), sähköposti, kirjeet ja puskaradio. Periaatteessa siis jokaisella yli-iläisellä olisi pitänyt olla tietoa hankkeesta.

Kyläläisten aktivointi kylien kehittämiseen

Kyläläisten aktivointia toteutettiin mm. kartoittamalla kyläläisten tarpeita, toiveita ja kehittämisohjeita v. 2002 toteutetun kyselyn avulla sekä kyläiltojen ja muiden tapaamisten yhteydessä. Muita aktivointia tukevia toimintoja olivat myös kylän kehittämiseen liittyvät koulutukset, kyläasiamiehen tekemät kyläkiertokierrokset, kokoukset, palaverit, opintoretket, nuotioillat, pitäjäpäivät, Leuvan kyläpäivä sekä muut yhteiset tapahtumat.

Kyläläisten aktivoituminen näkyy mm. siinä, että hankkeen aikana perustettiin yksi uusi kyläyhdistys (Maalismaan kyläyhdistys) ja herätettiin kahden nukkuvan yhdistyksen toiminta (Karjalankylän maaseutuseura ja Lijoen kyläyhdistys) sekä saatiin liikkeelle monia aloitteita mm. tiehallintoon ja kuntaan. Aktiivisuudesta kertoo myös se, että jokaiseen tilaisuuteen riitti osallistujia, joskus vähemmän, joskus enemmän. Yhtään tilaisuutta ei kuitenkaan tarvinnut pitää tyhjiä seinille; joskus taas meinasivat tilat loppua kesken.

Hankkeessa tehtiin yhteistyötä myös muiden kylien kanssa, mm. opintoretkien merkeissä (Livo ja Lampinsaari), osallistumalla Kiimingin kyläasiamiehen järjestämään kylien yhteiseen nuotioltaan Kiimingin Reposelässä kesäkuussa 2003 ja hyödyntämällä maakunnallista Kylävalakiat –hanketta (kylän kehittämis- ja suunnittelukoulutus, www-sivujen tekokoulutus).

Yritystoiminnan edistäminen

Tämä osio jäi ajan ja resurssien puutteen vuoksi melko vähäiselle huomiolle. Tätä tavoitettua toteuttavia toimenpiteitä olivat ainoastaan pk-yritystoiminnan ja maatalouden nykytilasta ja yhteistyöhalukkuudesta v. 2002 tehty kartoitus, markkinointiyhteistyö kolmen paikallisen yrittäjän kanssa (joiden kanssa tehtiin mm. pienimuotoinen esite, jota pidettiin esillä mm. Farmarissa) ja yritystoimintaan liittyvien hankkeiden ideointi kyläilloissa. Lisäksi järjestettiin ruokohelpi-info ruokohelven viljelystä kiinnostuneille ja siitä lisäansioita havitteleville maanviljelijöille Leuvalla syksyllä 2003 yhteistyössä Vapo Oy Energian kanssa.

Kyläsuunnitelmien ja maisemanhoitosuunnitelmien laatiminen

Kyläsuunnitelmia toteutettiin tavoitteen mukaisesti 5 kpl, joista yksi oli entisen päivitys ja 4 uusia. Uuden suunnitelman saivat Maalismaa, Tannila, Karjalankylä ja Pahkakoski-Haapakoski. Lisäksi päivitettiin Leuvan kylän v. 1987 laadittu kyläsuunnitelma ajan tasalle.

Erillisiä maisemanhoitosuunnitelmia ei tehty, koska ympäristönhoito on ajankohtaista kaikilla kylillä ja monenkertaisen työn välttämiseksi (molemmissa suunnittelumalleissa on päällekkäisiä osioita) maiseman-/ympäristönhoitoasiat päätettiin nivoa osaksi kyläsuunnitelmia.

Kyläsuunnitteluprosessin tuloksena syntyi myös Kyläsuunnitelman laatiminen –kansio, joka on vapaasti kaikkien käytettävissä ja hyödynnettävissä. Sen avulla kokemattomankin on helppo lähteä laatimaan kyläsuunnitelmaa.

Kylien ympäristönhoitotyön tukeminen

Kylien ympäristönhoitotyötä tuettiin mm. järjestämällä kaksi aiheeseen liittyvää koulutusta, joista toinen käsitteli vanhojen hirsirakennusten korjaamista ja toinen kylien maisemanhoitoa. Ensiksi mainittu toteutettiin yhteistyössä Kierikkikeskuksen ja Yli-lin kansalaisopiston kanssa. Muita toimenpiteitä olivat ympäristönhoitoasioiden käsittely kyläsuunnittelun yhteydessä sekä ympäristönhoitotalkoiden järjestäminen kylillä kesällä 2003. Talkoita oli ainakin Leuvalla, Maalismaalla ja Karjalankylällä. Kylien tekemällä ympäristönhoitotyöllä parannetaan asuinympäristön tasoa ja houkuttelevuutta sekä matkailun edellytyksiä.

Kaikille viljelijöille tarjottiin apua maatalouden ympäristötuen erityistukien hakuun (lähettämällä tiedote asiasta). Näiden tukien avulla viljelijä voisi saada korvausta tekemästään ympäristön-/maisemanhoitotyöstä ja ylläpitää/parantaa kylien maisemaa. Yhtään pyyntöä ei viljelijöiltä tästä kuitenkaan tullut.

Asunto- ja tonttipörssin kokoaminen

Hankkeen aikana toteutettiin asunto- ja tonttipörssi, joka toimii netissä osoitteessa <http://www.asuntojatonttiporssi.net>. Asunto- ja tonttipörssiin voi kuka tahansa yksityishenkilö ilmoittaa Yli-lissä myytävänä tai vuokrattavana olevan tontin, asunnon tai mökin. Pörssi on linkitetty myös kunnan www-sivustoon.

Hankeideoitten kokoaminen, uusien kylähankkeiden synnyttäminen ja rahoituksen haussa avustaminen

Hankeideoita kartoitettiin koko hankkeen ajan sekä henkilökohtaisissa keskusteluissa, kyselyaineistosta sekä kyläilloissa. Kaikki ideat käytiin läpi, raakattiin ja priorisoitiin. Tärkeimmät/ kiireellisimmät ideat koottiin kylien yhteishankkeeksi (Yli-lin kehittyvät kylät), jolle haetaan parhaillaan rahoitusta JoMMasta. Hankkeeseen sisältyy myös pienimuotoisia investointeja, joita ei tässä hankkeessa vielä ollut mukana. Muitakin kiireellisiä hankkeita olisi ollut lähinnä ympäristöpuolelta (mm. Siuruanjoen rantasortumien korjaus), mutta ympäristökeskuksen rahoitus oli sidottu käynnissä oleviin hankkeisiin, eikä niitä siten kannattanut vielä viedä eteenpäin. Muita hankkeita viedään eteenpäin kyläsuunnitelmien mukaisesti (tavoite). Kyläläisillä pitäisi olla nyt tietoa eri rahoituskanavista sekä välineitä rahoituksen hakuun (koulutus). Tosin kaikkeenhan ei tarvita hankerahaa, vaan monia asioita voi viedä eteenpäin muilla tavoin, mm. aloitteilla.

5 HANKKEEN TOTEUTUNEET KUSTANNUKSET JA RAHOITUS

Kustannuslaji	Euroa
Palkat ja sivukulut	32199,25
Ostopalvelut, palkkiot ja niiden sivukulut	1805,83
Matkakulut	2035,31
Talkootyö	4699,46
Vastikkeettomat suoritukset, työtilat ja -välineet (kunta)	2249,60
Muut kulut, toimistokulut	2019,63
Muut kulut, sekalaiset	1243,31
Bruttomenot yhteensä	46252,39
Tulot (vähennetään)	0
Nettomenot yhteensä	46252,39

Julkinen rahoitus	39013,89
EU	18500,11
Valtio	11099,73
Kunta	9414,05
Vastikk. suoritukset	2249,60
Rahaa	7164,45
Yksityinen rahoitus	7238,50
Talkootyö	4699,46
Rahaa	2539,04
Rahoitus yhteensä	46252,39

6 MITÄ OPIimme? – HANKKEEN SYNNYTTÄMÄT OPIT JA ONGELMAT

Yhteensä
2315

Talousoingelmat hankkeen aikana

Maksatushakemusten käsittely tapahtui paljon hitaammin kuin mihin hanketta suunniteltaessa oltiin osattu varautua (keskimäärin noin puoli vuotta hakemuksen jättämisestä). Maksatusten viivästymisestä johtuen hankkeen toteutusta leimasi ihan loppuaikoja lukuun ottamatta huoli rahojen riittävyydestä. Jouduimme mm. ottamaan 7 700 euroa lisää lainaa kunnalta kesällä 2003, jotta selvisimme siihen saakka että maksatukset alkavat pyöriä. Tähän pitää jatkossa osata varautua, mikäli rahoittajan taholta ei ole asiaan tulossa muutosta. Hankkeesta saadun kokemuksen myötä taloussuunnittelu lienee helpompaa.

Kyläläisten aktiivisuus

Positiivista hankkeen toteutuksessa oli kyläläisten aktiivinen osallistuminen kyläiltoihin ja muihin hankkeen toimenpiteisiin. Hankkeen käynnistyessä odotukset eivät olleet kovin korkealla kylillä liikkuvien huhujen perusteella; yli-iläisten varoiteltiin olevan passiivisia. Hankkeen kuluessa tuli kuitenkin selväksi, että huhut ovat perättömiä. Aktiivisuutta ja kiinnostusta oman kylän kehittämistä kohtaan osoittavat mm. lukuisat kyläläisten järjestämät tapahtumat, kyläyhdistysten aktiivinen toiminta hankkeen aikana ja kyläiltoihin ym. tapahtumiin osallistuneiden määrä (satoja kyläläisiä). Samaa osoittaa myös kyläläisten hankkeen hyväksi tekemän työn (talkootyön) määrä – puhutaan jo useista sadoista tunneista. Huomasimme myös että mukaan tapahtumiin tuli – liekö aktiivisten kyläläisten houkuttamana tai silkasta uteliaisuudesta – myös sellaisia, jotka eivät olleet aikaisemmin osallistuneet kylän toimintaan. Vaikka kyläyhdistyksiin ei saatukaan uusia toimijoita, tärkeää on myös muiden kyläläisten toimiminen kyläaktiivien tukijoukkoina.

Positiivista oli myös kunnan lisääntynyt kiinnostus kylien kehittämistä kohtaan.

Hankkeen aikana kylien toiminnassa näkyi selvää piristymistä, tästä osoituksena on mm. yhden uuden kyläyhdistyksen syntyminen ja kahden nukkuvan kyläyhdistyksen toiminnan aktivoituminen. Palautteen mukaan kyläasiamiehellä oli tärkeä rooli kyläläisten aktivoijana. Ilman omaa asiamiestä asiat eivät tahdo edetä suunnitellusti (tiedon puute omista mahdollisuuksista, rahoituskanavista, ajan ja resurssien pula), vaan jäävät suunnitteluasteelle. Tässä työskentelymallissa olikin erityisen hyvää se, että kyläläisillä oli oma kokopäivätoiminen asiamies neuvomassa ja viemässä asioita eteenpäin.

Hankkeen toteutuminen suhteessa hankesuunnitelmaan

Hankesuunnitelma oli lähtökohdiltaan hiukan epärealistinen; siihen oli ympätty liikaa toimenpiteitä suhteessa toteutusaikaan ja käytettävissä oleviin resursseihin. Etenkin kyläsuunnitelmien laatiminen oli niin iso ja aikaa vievä prosessi, että esimerkiksi yritystoimintaan aktivointiin ei ehditty panostaa riittävästi, vaan tämä osio jäi vähemmälle huomiolle. Siksi uusia työpaikkojakaan ei saatu aikaan. Toisaalta uusien yritysten ja työpaikkojen synnyttäminen vaatii pitkäjänteistä ponnistelua yhteistyössä kunnan elinkeinotoimen ja muiden viranomaisten kanssa. Näin lyhyessä ajassa ja näillä resursseilla ei voida edes ajatella saatavan monia uusia työpaikkoja aikaan.

Samasta syystä uusia hankkeitakaan ei saatu liikkeelle suunnitellussa aikataulussa (kyläsuunnitelmat oli tehtävä ensin, jotta kehittämistyö on suunnitelmallista ja kehittämiskohteet kyläläisten yhteisesti valitsemia). Kyläsuunnitelmat valmistuivat vasta kesän ja syksyn 2003 aikana, joten uusien hankkeiden suunnitteluun päästiin todenteolla vasta sen jälkeen.

7 EHDOTUKSET JATKOTOIMENPITEIKSI

Kiireellisimmät kylien hankkeet koottiin kylien yhteiseksi kehittämishankkeeksi (Yli-lin kehittyvät kylät), jolle haetaan parhaillaan rahoitusta JoMMasta. Hanke sisältää kehittämisosion lisäksi myös pienimuotoisia investointeja. Hankkeen saaminen olisi kylien kehittämisen kannalta ensiarvoisen tärkeää, jotta tähän mennessä tehty työ – sekä kylien kehittäjän työ että kyläläisten tekemä työ – ja kyläasiamieshankkeeseen sijoitetut varat eivät menisi hukkaan. Mikäli työ jää tähän, vaarana on kylätoiminnan hiipuminen. Kuten joku kyläläinen totesi osuvasti, ”tästä on hyvä nukahtaa uudelleen”.

Hankkeesta saatujen kokemusten mukaan kylien välinen yhteistyö toimii hyvin ja siltä pohjalta katsottuna uudelle hankkeelle olisi hyvät pohjat olemassa. Yli-lissä on paljon hyvää, jonka varaan rakentaa tulevaisuutta, mutta sen eteen pitää tehdä työtä ja nimenomaan suunnitelmallista työtä.

Muita suunniteltuja toimenpiteitä/hankkeita kyläläiset vievät eteenpäin kyläsuunnitelmien mukaisesti.

8 LUETTELO HANKKEEN KESKEISIMMISTÄ TAPAHTUMISTA OSALLISTUJINEEN

Hankkeen tiedotustilaisuus 28.11.2002 – 31 osallistujaa

Tannilan I kyläilta 19.8.2003 – 15 osallistujaa

Tannilan II kyläilta 1.9.2003 – 19 osallistujaa

Kyläsuunnitelmapäalaveri Tannilassa 15.9.2003 – 9 osallistujaa

Tannilan III kyläilta 30.9.2003 – 15 osallistujaa

Kyläsuunnitelman loppupäalaveri Tannilassa 28.1.2004 – 9 osallistujaa

Karjalankylän I kyläilta 14.4.2003- 40 osallistujaa

Karjalankylän II kyläilta 5.5.2003 – 15 osallistujaa

Karjalankylän III kyläilta 20.5.2003 – 22 osallistujaa

Karjalankylän IV kyläilta 29.1.2003 – 18 osallistujaa

I opintoretkeä Livolle 25.1.2003 – 18 osallistujaa

II opintoretkeä Lampinsaareen 29.11.2003 – 10 osallistujaa

Leuvan kylähistoriikki-tilaisuus 17.11.2002 – 28 osallistujaa

Leuvan I kyläilta 24.4.2003 – 10 osallistujaa

Leuvan toimitalon siivous- ja ympäristön raivaustalkoot 3.6.2003 – 11 osallistujaa

Pahkalan kylän kehittämis- ja suunnitteluilta 26.11.2002 – 31 osallistujaa

Pahkalan I kyläilta 2.6.2003 – 16 osallistujaa

Pahkalan II kyläilta 9.6.2003 – 21 osallistujaa

Pahkalan III kyläilta 16.9.2003 – 7 osallistujaa

Maalismaan kyläyhdistyksen perustamiskokous 13.12.2002 – 33 osallistujaa

Maalismaan I kyläilta 29.4.2003– 26 osallistujaa

Maalismaan II kyläilta 13.5.2003 – 19 osallistujaa

Maalismaan III kyläilta 26.5.2003 – 23 osallistujaa

Maalismaan kyläympäristön siivoustalkoot 2.6.2003 – 32 osallistujaa
Maalismaan IV kyläilta 6.10.2003 – 23 osallistujaa

Pitäjäpäivien suunnittelupalaverit 2 kpl - yhteensä 7 osallistujaa

Kylän kehittäminen ja kyläsuunnittelu –koulutus 25.2.2003 – 24 osallistujaa
Maisemanhoitokoulutus 27.5.2003 – 11 osallistujaa
Perinteinen puutalo nykyajassa –koulutus Kierikissä 25.5.2003 – 39 osallistujaa
Hankkeiden rahoituskoulutus 9.9.2003 – 15 osallistujaa
Ruokohelpi-info Leuvalla 7.10.2003 – 14 osallistujaa

Jakkukylän I kyläilta 10.4.2003 – 16 osallistujaa
Jakkukylän II kyläilta 10.6.2003 – 12 osallistujaa

Osallistuminen pitäjäpäiviin 18. – 20.7.2003
Kylien yhteinen kesätapahtuma, kyläpäivä Leuvalla 20.7.2003 – läsnä 6 valtuutettua, 2 kunnan virkamiestä ja 25 kyläläistä

Jatkohankkeen I suunnittelupalaveri 1.10.2003 – 11 osallistujaa
Jatkohankkeen II suunnittelupalaveri 13.10.2003 – 12 osallistujaa
Jatkohankkeen III suunnittelupalaveri 11.11.2003 – 6 osallistujaa

Tonttipörssi-ilta Maalismaalla 20.11.2003 – 15 osallistujaa
Tonttipörssi- ja kyläsuunnitteluilta Karjalankylällä 25.11.2003 – 8 osallistujaa

Osallistuminen Farmari Suomen maatalousnäyttelyyn Oulussa kesällä 2003

Lisäksi useita kymmeniä muita palavereja ja kokouksia kylillä.

9 HANKKEESSA TUOTETTU MATERIAALI

Pienimuotoinen kylä- ja yritysesite
WWW-sivut ja hanke-esite
Koulutusmateriaalia (maisemanhoito, hankkeiden rahoitus, kylien kehittäminen)
Asunto- ja tonttipörssi oheismateriaaleineen (ilmoituslomakkeet ym.)
Kyläsuunnitelman laatiminen –kansio
Kyläsuunnitelmat (5 kpl)